تخته سفید شماره ۱۰۰

تاک

کودکان کارآفرین

زری آقاجانی*

● امروزه در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و درحال‌توسعه، دست‌اندرکاران و ذی‌نفعان آموزشی به اهمیت و ضرورت کیفیت‌بخشی به آموزش پیش از دبستان و رشد و پرورش کودکان برای جامعه‌ای کارآمد و پیشرو پی برده‌اند و برای حفظ کشور در عرصه‌های گوناگون و حرکت آن در مسیر توسعه و بالندگی از فرصت بسیار مغتنم آموزش پیش از دبستان استفاده مؤثر می‌کنند. صاحب‌نظران تربیتی ازجمله فروبل، مونته سوری، پیاژه، روسو و... ازجمله کسانی هستند که معتقدند الگوهای یادگیری کودک در سال‌های قبل از مدرسه و آموزش رسمی شکل می‌گیرد و ایجاد فرصت‌های آموزشی مناسب در سال‌های پیش از دبستان در شناخت و آگاهی کودک از مسائل لازم و ضروری است. با توجه به احساس نیاز به آموزش‌های اصولی در این دوره، رویکردهای نوین آموزشی متفاوتی خلق شدند که از آن جمله رویکرد کارآفرینی است. با آموزش صحیح و اصولی کارآفرینی از دوران کودکی می‌توان به رشد و توسعه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی کشور امیدوار بود. با تربیت کودک کارآفرین مقدمات رشد و اعتلای کشور نیز فراهم می‌شود. آموزش کارآفرینی مبتنی‌بر اصول روان‌شناسی و علمی است و باعث بروز خلاقیت و نوآوری می‌شود و با آموزش کسب‌وکار به‌صورت سنتی متفاوت است. با آموزش مبتنی‌بر الگوی برنامه درسی کارآفرین و استفاده از مربیان مجرب و دوره‌دیده می‌توان منتظر ظهور نسلی بود که قابلیت‌های مقابله با تازه‌های دنیای امروز و جامعه بین‌المللی را داشته باشد. در این رویکرد نوین آموزشی که چندین سال است به‌صورت رسمی و ساعات فوق‌برنامه وارد نظام آموزشی کشورهای رشدیافته شده است، کودکانی تربیت می‌شوند که قدرت تفکر و حل مسئله را دارند؛ کودکانی که در آینده جرئت ریسک داشته و دارای اعتمادبه‌نفس، خلاقیت و انگیزه پیشرفت باشند؛ کودکانی سخت‌کوش و هدفمند. صاحب‌نظران تربیتی معتقدند که برای آموزش کارآفرینی به پیش‌دبستانی‌ها باید از روش‌های تدریس کودک‌محور استفاده کرد تا روحیه خلاقیت و نوآوری در فراگیران شکوفا شود. همچنین محققان بیان کردند که باید مباحث مربوط به کارآفرینی را به روشی پویا، فعال و تجربی آموزش داد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند کودکانی که آموزش کارآفرینی دیدند درمقایسه‌با کودکان هم‌سال خود مهارت تفکر بالاتری دارند. آموزش کارآفرینی باید در برنامه‌های آموزشی ما جدی گرفته شود و متولیان آموزش برای آن برنامه درسی طراحی کنند و همچنین کتاب‌های مناسب با فرهنگ و ارزش‌های کشور با توجه به رویکرد کارآفرینی تألیف شود. پیشنهاد می‌شود قبل از شروع آموزش حتما با والدین دراین‌باره گفت‌وگو کرده و آنان را از اهداف و مزایای طرح مطلع کنید. نقش والدین در پیروزی طرح‌های آموزشی اگرچه هویدا نیست اما بسیار برجسته و بااهمیت است. اگر والدین برای این نوع آموزش توجیه کافی نشوند و از فواید این آموزش به‌قدر کافی مطلع نشوند، شکی نیست که بدون همکاری آگاهانه آنان آموزش کارآفرینی با شکست و نقص روبه‌رو می‌شود.

* پژوهشگر مؤسسه مطالعات کودکی مدرس

روایت معلمان منتخب از دلخوشی‌هایشان در کلاس درس

معلم که باشی حتی صدای ضرباهنگ گچ روی تخته‌سیاه برایت زمزمه محبت می‌شود و عشق به بچه‌ها ابزاری برای جذب دانش‌آموزانی که تازه از دامن پرمهر خانواده جدا شده‌اند و به مدرسه آمده‌اند؛ مانند «ایران» خانم که ۳۰ سال است با عشق و علاقه به کار معلمی می‌پردازد و می‌گوید اگر باز هم زمان به عقب بازگردد و فرصت انتخاب داشته باشد، قطعا معلمی را انتخاب می‌کند. ایران بیات، معلم ابتدایی منطقه ۷ آموزش‌وپرورش شهر تهران، امسال به عنوان معلم منتخب کشوری انتخاب شد. برای او که بیشتر سال‌های تدریسش معلم دانش‌آموزان پسر ابتدایی بوده است، تدریس در مقطع ابتدایی حال‌وهوای دیگری دارد. مقطع تحصیلی حساس و مهمی که شروعش می‌تواند سکویی برای صعود یا سقوط علاقه یک فرد به علم و دانش باشد.

معلمی باقیات‌الصالحات من است

ایران بیات راز موفقیتش را در دعای خیر والدین دانش‌آموزانش می‌داند و می‌گوید: «دانش‌آموزان ابتدایی وقتی از دنیای کوچک و مملو از مهربانی و عطوفت خانواده جدا می‌شوند و به مدرسه می‌آیند، باید همان محبت مادرانه را در مدرسه حس کنند تا از مدرسه فراری نشوند و کم‌کم به فضای واقعی جامعه وارد شوند. حالا اگر من در این زمینه موفقیتی هم کسب کرده‌ام و علاقه دانش‌آموزانم جلب شده، مطمئنا از دعای خیر والدین بچه‌هایم است وگرنه معلم‌های بهتر از من هستند که بسیار زحمت کشیده‌اند فقط شانس انتخاب من کمی بیشتر از سایر معلم‌ها بوده و من خاک زیر پای همه این معلم‌ها هستم».

ایران بیات با اشاره به اینکه عشق واقعی و قلبی‌اش به دانش‌آموزان، آنها را به کلاسش جذب کرده است، می‌گوید: «بچه‌ها از همان سن کودکی با انواع وسایل مشغول‌اند اما وقتی رفتار معلم را ببینند تصمیم می‌گیرند بین کلاس و درس و هزاران وسیله سرگرم‌کننده دیگر یکی را انتخاب کنند. من با عملم به همه نشان می‌دهم که همه‌چیز درس و علم است».

روش ایران‌خانم برای تدریس و آموزش بازی و سرگرمی است تا مبادا دانش‌آموزانش به‌طور ناگهانی از دنیای پر از بازی کودکانه‌شان جدا شوند. او می‌گوید: «من برای تدریسم بسیار از بازی و سی‌دی استفاده می‌کنم و حتی پابه‌پای دانش‌آموزانم فیلم‌ها و بازی مورد علاقه‌شان را می‌شناسم و وقتی درباره بازی‌های مورد علاقه‌شان در کلاس صحبت می‌کنم، ذوق می‌کنند و از همان‌ها برای جلب توجه دانش‌آموزانم استفاده می‌کنم و به کتاب‌های درسی خودمان ربط می‌دهم».

برای بسیاری از بهترین معلم‌های دوران تحصیلمان یکی از معلم‌های دوران ابتدایی‌مان است و شیرین‌ترین خاطراتمان مربوط به شروع مدرسه‌رفتنمان است. ایران بیات سرشار از خاطرات شیرین دانش‌آموزانش است؛ دانش‌آموزانی که بعد از سال‌ها به ثمر نشسته‌اند و به سراغش آمده‌اند تا از او قدردانی کنند. او می‌گوید: «یکی از خاطرات شیرین دوران تحصیلم مربوط می‌شود به شاگردی به نام محمدمهدی شهیدی که در کلاس من بسیار زرنگ بود. روزگاری گذشت و یک‌بار همسرم که دبیر شیمی است، در کلاس خود از دانش‌آموزانش می‌پرسد هر کدام نام بهترین معلمی را که داشتید، بگویید. محمدمهدی که اتفاقی شاگرد همسرم در مقطع دبیرستان بود، می‌گوید خانم ایران بیات در مقطع ابتدایی بهترین معلم من بوده و یکی از آرزوهایم دیدار مجدد با این معلم است. در نهایت یک روز همسرم ایشان را به خانه ما آوردند و من از دیدن او بسیار خوشحال شدم. باید بگویم برای من که در کارم هم عشق معلمی هست و هم عشق مادری، لذتش قابل وصف نیست. این کار باقیات الصالحات من است».

بارها مزه رضایت اولیا را چشیده‌ام

سیف‌الله رنجبر دبیر شیمی منطقه ۱۷ تهران است و ۲۷ سال سابقه کار دارد. او نیز یکی‌دیگر از معلمان منتخب در سطح شهر تهران است که معلمی را شغل انبیا می‌داند و معتقد است اسوه حسنه آنها الگوی رفتار معلمی‌اش شده است. او می‌گوید: «سعی کرده‌ام برای دانش‌آموزانم معلمی نمونه باشم و با دوستی با آنها و شیوه‌های جدید و به‌روز در خدمت‌شان باشم و بهترین شکل از آموزش را داشته باشیم».

سیف‌الله رنجبر با اشاره به اینکه دانش‌آموزانش آینده‌سازان جمهوری اسلامی ایران هستند، می‌گوید: «من ۲۷ سال از شهرستان‌های مختلف گرفته تا شهر تهران تدریس کرده‌ام و بارها مزه رضایت عوامل مدرسه و دانش‌آموز در کلاس و حتی رضایت اولیا را چشیده‌ام. اکنون که می‌بینم برخی از دانش‌آموزانم فوق‌دکترای رشته خودم را می‌خوانند یا موفقیت‌های دیگرشان را می‌بینم پرانگیزه‌تر از گذشته کار تدریس را دنبال می‌کنم». او از دغدغه‌هایش درباره بی‌انگیزگی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل سخن می‌گوید و معتقد است شرایط اقتصادی و اجتماعی و سیاسی کشور باعث شده دانش‌آموزان انگیزه واقعی سابق را نداشته باشند تا به دنبال علم و تحصیل باشند. او با اشاره به عوامل تأثیرگذار در این کاهش انگیزه دانش‌آموزان می‌گوید: «یکی از مسائلی که باعث شده این انگیزه کم شود مشکل اشتغال در کشور است. گاهی در خانواده‌ها افراد تحصیلکرده‌ای داریم که شغل ندارند و همین انگیزه را در بین دانش‌آموزان کم می‌کند. البته نمی‌توان گفت همه مشکلات از همین ناحیه است. شاید من معلم نقش خود را به‌خوبی ایفا نکرده‌ام یا حتی مشکل از برنامه‌ریزی‌های درسی است که گاهی مناسب شرایط دانش‌آموزان نیست یا حذف روز پنجشنبه و افزایش فشار درس‌های آن روز که روی هفته آمده است. بسیاری دیگر از عوامل وجود دارد که البته من معلم باید بتوانم با درایت همه اینها را مدیریت کنم تا دانش‌آموزم علاقه‌اش به تحصیل کم نشود». او با اشاره به وجود نشاط در مدارس می‌گوید: «مقام معظم رهبری اخیرا گفته‌اند که مدرسه باید نشاط لازم برای آموزش‌وپرورش را داشته باشد، اما اکنون دانش‌آموزان هنوز زنگ نخورده به فکر رفتن به خانه هستند و البته خانواده‌ها هم نقش مهمی در این مسئله دارند. حتی فضای فیزیکی مدارس هم در این کاهش انگیزه تأثیرگذار است. از همین‌رو باید شرایط بهینه لازم را برای آموزش دانش‌آموزانمان فراهم کنیم تا همچنان شاهد رشد و موفقیت‌های روافزون آنها باشیم».

پابه‌پای شیطنت دانش‌آموزانم پیش می‌روم

یکی‌دیگر از معلمان که در شهر تهران منتخب شده، فاطمه ابوذر از منطقه ۱۵ است که ۲۷ سال سابقه کار دارد و معلم پایه سوم ابتدایی است. فاطمه ابوذر برای ایجاد انگیزه در میان دانش‌آموزانش که عموما پسرها هستند، پابه‌پای شیطنت‌هایشان قدم برمی‌دارد و می‌گوید: «سعی می‌کنم در کلاسم بین دانش‌آموزان انگیزه ایجاد کنم و کلاس شادی داشته باشم. کلاس‌هایشان را با شادی و ورزش شروع می‌کنم». او می‌گوید: «در همه این سال‌ها بیشترین تدریس‌هایم برای پسرها بوده و انرژی این دانش‌آموزان باعث شده است خودم هم با شیطنت‌های این نسل پیش بروم و حتی جلوتر از آنها باشم». برای فاطمه ابوذر هم معلمی در مقطع ابتدایی حساسیت‌های زیادی دارد که به آن آگاه است و می‌گوید: «در تمامی این سال‌ها سعی کرده‌ام دانش‌آموزانم را از دنیای کودکانه‌شان بیرون نکشم و خودم وارد دنیای آنها بشوم تا با درس و کتاب مأنوس شوند».

نواقص نقشه‌های کتاب‌های درسی جغرافیا

کامل حسینی
دبیر آموزش‌وپرورش

مجموعه درس‌های جغرافیای کتاب مطالعات اجتماعی دوره متوسطه اول نسبت به گذشته تفاوت نسبتا مناسب و مفیدی به خود دیده، زیرا مطالب جذاب و کاربردی‌تری را در خود جای داده است؛ در این میان همچنین صرف اختصاص چند کاربرگ نیز از میان کاربرگ‌ها به میزان توانایی شناخت صحیح پدیده‌های روی نقشه که بحث موردنظر ما هم هست از این موارد آموزنده و نقطه قوت در کتاب مطالعات اجتماعی است. از میان مجموعه محتوای درس‌های جغرافیا بهبود شیوه ارائه نقشه‌های جغرافیا همراه با نمایش پدیده‌های انسانی درون آن به منظور فهم بهتر دانش جغرافیا از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، زیرا به‌تبع اهمیت نقشه‌ها در آموزش جغرافیا، طرز ارائه و ترسیم نقشه‌ها هم اندکی جدی‌تر می‌شود و اگر در طراحی و نمایش آنها دقت و اهداف آموزشی دچار خلل شود، آنگاه به دنبال آن، بازدهی و تأثیرگذاری نقشه‌ها هم کمتر می‌شود. کتاب مطالعات نهم دارای نقشه‌های نسبتا مفیدی است که موضوعات کلی و مهم جغرافیایی را در قالب نقشه آموزش داده و همچنین مجموعه دروس جغرافیای مطالعات هشتم در عین ابهام و کمبود در برخی نقشه‌ها اما رویکرد نسبتا موفقی در پیش گرفته است، اما در حقیقت، برخی اطلاعات خواسته‌شده و پرسش‌هایی که در کاربرگ‌های کتاب مطالعات هفتم مطرح شده است تناسب و هماهنگی چندانی با محتوای نقشه‌های درس مطالعات اجتماعی ندارد و ممکن است دانش‌آموزان و معلمان را با دشواری کار آموزش روبه‌رو کند؛ برای مثال در یکی از کاربرگ‌های کتاب مطالعات هفتم از دانش‌آموز خواسته شده است که اطلاعات مربوط به نام قاره‌ها و مدار و نصف‌النهارها را در یک نقشه جهان تکمیل کند، اما شوربختانه در کتاب هیچ‌گونه نقشه‌ای متناسب با چنین کاربرگی یافت نمی‌شود.

نوعی ابهام یا عدم نمایش مناسب و نسبتا لازم در شیوه ارائه اطلاعات برخی پدیده‌ها روی نقشه‌ها باید از میان برداشته شود، زیرا برای دانش‌آموزانی که هنوز دانش دقیق و کافی در مورد پدیده‌های طبیعی ایران ندارند، فهم آسان و دقیق از نقشه‌های کتاب بالطبع طرز ساختار ترسیم‌شده نقشه‌ها تا حدودی با ابهام روبه‌رو می‌شود. از یک طرف در برخی مدارس وسایل کمک‌آموزشی کافی و نقشه و اطلس‌هایی مورد نیاز موجود نیست که دانش‌آموزان را برای جست‌وجوی مطالب خواسته‌شده کمک کند و از طرفی دیگر دیکته مطالب خواسته‌شده در کاربرگ‌ها توسط آموزگار به دانش‌آموز برخلاف اهداف مهم آموزشی است و سرانجام به منفعل‌شدن دانش‌آموز می‌انجامد.

مورد قابل اشاره دیگر این است که در میانه درسی که درباره گردشگری و نقاط گردشگری ایران بحث می‌شود بهتر بود همراه توضیحات درباره نواحی گردشگری ایران، همین نقاط ذکرشده مهم گردشگری کشور روی یک نقشه نمایش داده شود تا یادسپاری آنها برای دانش‌آموزان میسرتر شود.

یادداشت

پرورش خلاقیت و امنیت روانی کودک

لیلا کیانی . کارشناس حوزه کودک

● هرگونه پرورش و آموزش کودک زمانی مؤثر و منجر به رشد است که بر مبنای رابطه‌ای سازنده با کودک بنا شده باشد. ساختن رابطه‌ای سالم بر مبنای شناخت کودک و ایجاد تفاهم است. رابطه‌ای سازنده است که در آن کودک علی‌رغم خطاها و اشتباه‌ها یا کمبودها و ضعف‌هایش، باوری مثبت درباره خودش و توانایی‌اش داشته باشد و این شرایط پایه امنیت روانی کودک می‌شود. برای این منظور رعایت چند مورد در رفتارها و تعاملات روزمره‌مان با کودک می‌تواند مؤثر باشد:

الف) کودک را شرطی نکنیم. همه چیز را برای او مشروط نکنیم و روابط‌مان با کودک را بر مبنای باج‌دهی و باج‌گیری قرار ندهیم. مثلا: «پس پارک نمی‌رویم چون وسایلت را جمع نکردی» یا «پس باید وسایلت رو جمع کنی تا بریم پارک».

ب) برای اعمال نظم و دیسیپلین در محیط و رفتار و زندگی کودک کارهایی که حس کینه و خشم و انتقام‌جویی را در کودک به صورت نهفته ایجاد می‌کند، انجام ندهیم. مثلا اگر کودک اصرار دارد به بازی یا نقاشی ادامه دهد، بلافاصله وسایل را از دستش نمی‌کشیم، چراغ را خاموش نمی‌کنیم و در را نمی‌بندیم. کمی قبل‌تر به او می‌گوییم که چقدر دیگر می‌توانیم برای ادامه بازی و نقاشی وقت داشته باشیم. این حرف را با زبان و نمادهای کودکانه می‌گوییم مثلا شمردن تا عدد ۲۰ یا به اندازه رنگ‌آمیزی پنج تا خورشید.

ج) کودک را در حضور جمع کودکان یا سایر افراد مورد عتاب و خطاب قرار نمی‌دهیم، این عتاب و خطاب می‌تواند درباره رفتارش یا عملکرد و نتیجه کارش باشد. مثلا نمی‌گوییم: هیچ کاری نکردی همه بچه‌ها صفحه نقاشی‌شان پر شده اما برای تو خالی است.

د) روی نکات مثبت فکری، گفتاری و رفتاری کودک مانور می‌دهیم مثلا اگر کودک قبلا وسایل را از دست بچه‌های دیگر می‌کشید و با آنها درگیر می‌شد، این بار با دیدن کوچک‌ترین و اولین برخورد سازنده کودک، می‌گوییم چقدر خوب که وقتی وسیله‌ای برای شما نیست را لازم داری با آنکه خیلی دلت می‌خواهد برای خودت برداری ولی از دست دوستت آن را نمی‌کشی و صبر می‌کنی.

رابطه سازنده با کودک بر مبنای امنیت روانی کودک تأمین می‌شود. در این فضاست که او می‌تواند خلاقانه‌تر فکر کند و ابتکار عمل بیشتری از خود نشان دهد.

جدول ۳۳۹۱ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- اماکن مقدس زیارتی- از معجزات حضرت موسی(ع)- کافی ۲- ناپدیدکردن- صاحب لغت‌نامه- مدفن شاه نعمت‌الله ولی ۳- طرز عمل- خواهش- حیوان نجیب ۴- مشک- بالش زینتی روی کاناپه- فیلسوف ماتریالیست فرانسه در قرن هجدهم ۵- فرستادن- روز عرب- هریک از آپارتمان‌های یک ساختمان ۶- سبیل- فوت و فن- شکلی هندسی ۷- از حروف مقطعه قرآن- زمان طولانی- فن ۸- حشره‌ای خونخوار- پدر فقید غزل نوین ادبیات ایران- زمینه ۹- بی‌بندوبار- حالت گازی آب- درختی جنگلی ۱۰- نوعی چاشنی خوراکی- پرندگان- ظرف جوهر و مرکب ۱۱- واحد اندازه‌گیری شدت جریان الکتریکی- جاودان- نوعی توپ فوتبال ۱۲- اقامت موقت در سفر- سرکش و نافرمان- پارچه استریل زخم‌بندی ۱۳- شیمی کربن- نماد- حمل‌کننده بار ۱۴- از جزایر ژاپن- خلاصه‌گویی- پلیس سایبری ۱۵- پوستین- مشورت- باجناق.

عمودی:

۱- عمر بی‌پایان!- ریزه کاه- از ارتفاعات کرمانشاه ۲- کتابی مشهور از خواجه نصیرالدین طوسی- کویر مرکزی ایران ۳- جغد- غذای تزریقی- نوعی مسابقه اسکی ۴- باتلاق- بی‌ارزشی- فتنه‌جو ۵- رواج- گذرگاه- بدنام ۶- بریدن شاخ و برگ زائد درخت- سخت و محکم- ناپخته ۷- آب منجمد- آلوده به ننگ- دراز کشیده به پشت ۸- سم حشره‌کش- بی‌نظم و قاعده- گل ته حوض ۹- صبح- زرد کم‌رنگ- ام‌الخبائث ۱۰- بسیار درخشان- لقب پادشاهان روسیه بود- پدران ۱۱- مرهم- تزیین صحنه نمایش- میوه هسته‌دار نارس ۱۲- دو یار همقد- بیمار روحی- شجاع ۱۳- ایالتی در آمریکا- مرگ- بی‌دینی ۱۴- صدای کلفت در موسیقی- کنایه از اقدام به کاری با درنگ خارج از حد معقول است ۱۵- کانی بسیار سخت برای صیقل‌دادن فلزات- دانشمند دینی- غذای رقیق.

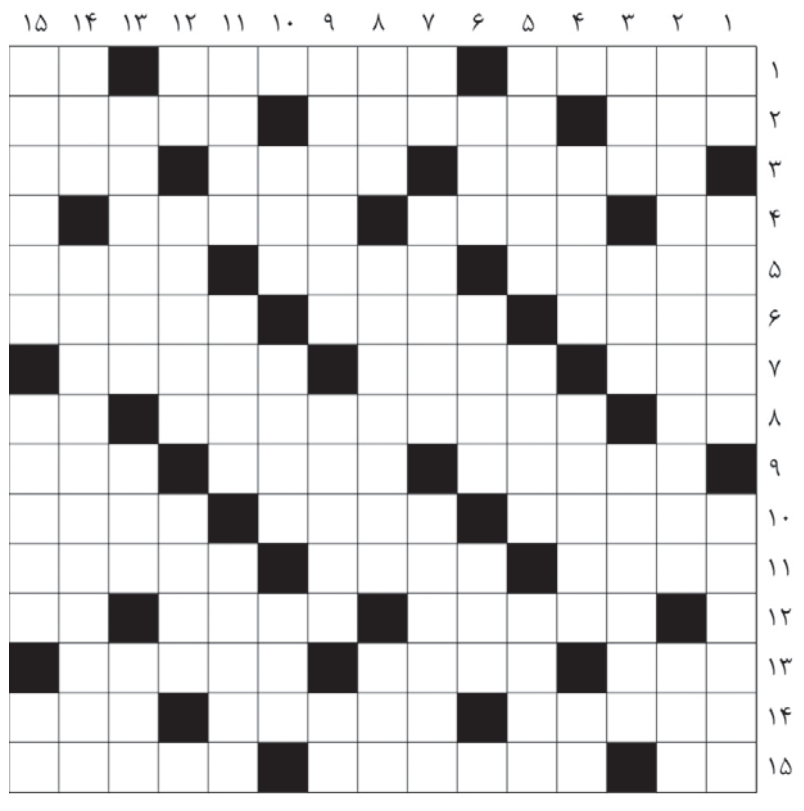

حل سودوکو سخت

۶	۴	۱	۷	۲	۳	۹	۵	۸
۳	۷	۹	۴	۵	۸	۲	۱	۶
۵	۸	۲	۹	۱	۶	۳	۷	۴
۷	۳	۶	۲	۴	۵	۸	۹	۱
۴	۹	۵	۸	۶	۱	۷	۳	۲
۲	۱	۸	۳	۷	۹	۶	۴	۵
۹	۲	۳	۱	۸	۴	۵	۶	۷
۱	۵	۷	۶	۳	۲	۴	۸	۹
۸	۶	۴	۵	۹	۷	۱	۲	۳

حل سودوکو ۲۳۸۶

۴	۵	۷	۳	۹	۸	۱	۶	۲
۳	۶	۸	۷	۲	۱	۴	۵	۹
۱	۲	۹	۶	۵	۴	۳	۸	۷
۸	۷	۱	۲	۶	۵	۹	۴	۳
۶	۹	۳	۴	۱	۷	۸	۲	۵
۲	۴	۵	۸	۳	۹	۷	۱	۶
۷	۳	۴	۵	۸	۲	۶	۹	۱
۹	۸	۲	۱	۷	۶	۵	۳	۴
۵	۱	۶	۹	۴	۳	۲	۷	۸

جدول ۳۳۹۰

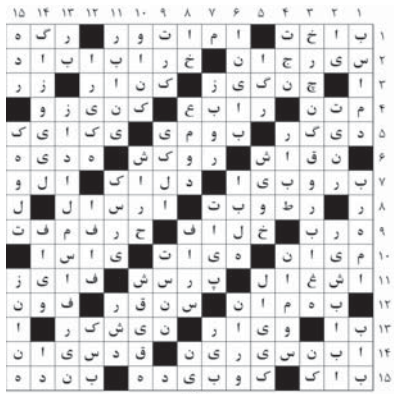

سودوکو سخت ۲۳۸۷

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

					۸			۳
	۶	۳	۷	۹			۱	
۸			۶					
	۸	۹			۲	۳		۷
				۶				
۱		۲	۳			۵	۹	
					۵			۱
	۱			۷	۳	۴	۲	
۳			۱					

سودوکو ساده ۲۳۸۷

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۲		۸		۴			۷	
			۱		۳			
۴	۱	۶						
			۷	۱			۴	
۷		۹		۸		۵		۱
	۸			۳	۵			
						۲	۱	۳
			۸		۱			
	۴			۲		۷		۸